

Alle kinderen mogen er zijn

Kinderopvang de Speelhoek

Jeannette Koopmans
Kerkeweg 10A
8485 JJ Munnekeburen

<u>Inhoudsopgave</u>	<u>Bladzijde</u>
1 Inleiding	4
2 Visie	5
3 Interactievaardigheden verantwoorde kinderopvang	6
3.1 Sensitief en responsief handelen	6
3.2 Respect voor de autonomie	7
3.3 Grenzen en structuur	10
3.4 Praten en uitleggen	10
3.5 Ontwikkelingsstimulering	11
3.6 Begeleiden van interacties	11
4 Werkwijze binnen kinderopvang de Speelhoek	13
4.1 Groepssamenstelling	
Drie- uursregeling	14
Clusteren	14
4.2 Dagindeling	14
4.3 Openingstijden	16
4.4 Ziekte	16
4.5 Slapen	17
4.6 Voeding	17
4.6.1 afspraken en rituelen rondom het eten	17
4.7 Zindelijkheid	18
4.8 Activiteiten in de groepen, binnen en buiten kinderopvang de Speelhoek	
Kinderparticipatie	19
4.8.1 dagopvang en peuteropvang	20
4.8.2 Peuteropvang	
4.8.3 BSO	20
4.9 Afspraken rondom gevoelige onderwerpen	21
Seksualiteit en intimiteit	22
5 Ouderbeleid	24
5.1 Kennismaking	24
5.2 Intake en wenbeleid	24
5.3 Halen en brengen	25
5.4 Oudergesprekken	25
5.5 Oudercommissie	26

6 Organisatie	27
6.1 Medewerkers	27
6.2 Stagiaires	27
6.3 Ontwikkelingsgericht werken	28
6.3.1 Open deuren beleid.	28
6.3.2 Observeren, signaleren	29
6.3.3 Begeleiding, vervolgstappen	29
6.3.4 Rol van de ouders	29
6.3.5 Mentorschap	30
6.4 Pedagogische ondersteuning	30
6.5 Pedagogisch beleidsmedewerker – coach	30
6.6 Protocollen	31
6.6.1 Meldcode	31
6.6.2 Medicijngebruik	31
6.6.3 Vier ogen principe	32
6.7 Privacy	33
6.8 Verzekeringen	33

1. Inleiding

Dit pedagogisch beleidsplan is geschreven door Jeannette Koopmans, directeur en eigenaar van kinderopvang de Speelhoek.

Voor u ligt het pedagogisch beleid van kinderopvang de Speelhoek. Het is geschreven om alle betrokken partijen een beeld te geven welke uitgangspunten en werkwijze er gebruikt worden bij de omgang, verzorging en opvoeding van de kinderen in de Speelhoek. Het pedagogisch beleidsplan geldt als de basis voor het handelen en zorgt er voor dat de leiding (invalkracht, stagiaire etc.) op een eenduidige manier handelen. Voor ouders en de GGD is het een weergave van hoe de opvang er uit ziet in de praktijk.

In de Speelhoek vangen we kinderen op in de leeftijd van 0 t/m 12 jaar. De Speelhoek biedt een combinatie van kleinschalige kinderopvang (0 tot 4 jaar), peuteropvang (2 tot 4 jaar) en 2 groepen buitenschoolse opvang (een groep van 4 tot en met 6 jaar en een groep van 7 tot en met 12 jaar) aan. De opvang vindt plaats in drie groepsruimtes: één voor de combinatie van peuteropvang en dagopvang en twee ruimtes voor de afzonderlijke BSO-groepen. Kinderopvang de Speelhoek is gevestigd in de basisschool de Aventurijn in Munnekeburen. De Speelhoek biedt naast hele en halve dagen opvang ook incidentele opvang, peuteropvang, voorschoolse opvang en vakantieopvang. De kinderen worden door medewerkers van de Speelhoek naar school gebracht en van school gehaald.

De afgelopen jaren heb ik veel ervaring opgedaan in het werken met kinderen. Ik heb 9 jaar bij een kinderdagverblijf en buitenschoolse opvang gewerkt. Vanaf 2008 was ik zelfstandig werkzaam als gastouder. Hierbij heb ik ervaring opgedaan met kinderen in verschillende leeftijden en leverde ik een bijdrage aan de ontwikkeling van de kinderen die gebruik maakten van mij als gastouder. Hieronder waren ook kinderen waarvan de ontwikkeling anders verliep dan verwacht.

Door de leergang kleinschalige kindercentrum welke ik heb gevolgd bij Stichting Thuishuis heb ik mijn eigen ideeën over kinderopvang ontwikkeld en mijn kleinschalige kindercentrum kunnen openen. Ik heb mijn droom kunnen verwezenlijken én ik kan mijn eigen ideeën in de praktijk brengen! Ik vind het belangrijk dat kinderen voldoende gelegenheid hebben om vrij te spelen. Ieder kind krijgt in de Speelhoek de kans om "spelenderwijs op ontdekkingsreis te gaan". Een kind speelt niet om zich te ontwikkelen maar ontwikkelt zich "al spelend" in de wisselwerking met zijn of haar omgeving!

2. Visie

Ieder kind is uniek en ieder kind heeft recht op de aandacht die hij of zij nodig heeft om zich optimaal te ontwikkelen.

De Speelhoek biedt opvang in een huiselijke sfeer, er wordt gezorgd voor een veilige omgeving waar kinderen en ouders zich welkom en prettig voelen. Een omgeving waar kinderen zich gehoord en gezien voelen. Een plek waar je geborgen bent en erbij hoort, waar je jezelf mag zijn en waar er aandacht is voor jouw verhaal. Ieder kind krijgt de aandacht waar hij/zij behoefte aan heeft.

Ieder kind mag zijn wie het is. Om zich te handhaven in een groep en later ook in de samenleving is het van belang te leren wat de heersende normen en waarden zijn in een groep. Binnen kinderopvang de Speelhoek komen kinderen al op een jonge leeftijd in aanraking met de groepsnormen en waarden. Wij houden de ontwikkeling van ieder kind nauwlettend in de gaten en dragen zorg voor een positieve ontwikkeling.

De Speelhoek zorgt ervoor dat ieder kind het juiste aanbod van materiaal tot zijn beschikking heeft. Door middel van materiaal wat aansluit bij de belevingswereld van het kind ontwikkelt een kind zich op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo. Door jongere kinderen in hun spelkeuzes te observeren en oudere kinderen middels participatie ruimte te geven aan hun eigen voorkeuren, creëren we de mogelijkheid om in te spelen op de eigen beleving van ieder kind en vormt dit telkens het uitgangspunt van diverse activiteiten en spelvormen.

Spelen hoort erbij in de Speelhoek, want spelen is plezier, bewegen, creatief zijn, sociale relaties aangaan, zelf ervaren en ontdekken: spelend leren is voor kinderen dé manier om zich te ontwikkelen.

Bij de Speelhoek gaan kinderen al spelend op ontdekkingsreis!

3. Interactievaardigheden verantwoorde kinderopvang

Kinderopvang de Speelhoek werkt met de door de wet gehanteerde zes interactievaardigheden verantwoorde kinderopvang. Door te werken volgens deze wet wordt er aan de kwaliteitseisen voldaan binnen de kinderopvang. Deze interactievaardigheden zijn:

- Sensitief en responsief handelen
- Respect voor de autonomie
- Grenzen en structuren
- Praten en uitleggen
- Ontwikkelingsstimulering
- Begeleiden van interacties

3.1 Sensitief responsief handelen

Wanneer een kind zichzelf mag zijn voelt een kind zich gehoord en gezien in wie het is. Wanneer een kind ruimte ervaart om zijn of haar emoties te tonen en een vertrouwensband op kan bouwen met een pedagogisch medewerker biedt dit veiligheid. Door de aanwezigheid van een vast gezicht binnen de groep wordt kinderen in de Speelhoek deze kans geboden. Deze vertrouwensband ontstaat o.a. door te luisteren naar kinderen, kinderen te observeren, grapjes maken met de kinderen, emoties herkennen en het belonen van positief gedrag. Als kinderen zich veilig voelen durven zij op onderzoek uit te gaan en krijgen ze de mogelijkheid, stappen te zetten in hun ontwikkeling.

Kinderen ontwikkelen vanaf hun geboorte een bijzondere band met hun ouders. Naarmate kinderen ouder worden wordt deze band steeds hechter. Om zich veilig te kunnen voelen bij een pedagogisch medewerker moet het hechtingsproces op een juiste manier verlopen. In de Speelhoek is hier veel aandacht voor. Juist omdat het hier gaat om kleinschalige kinderopvang, hebben kinderen te maken met vaste gezichten op de groep, namelijk Rianne, Maaïke Judith, Puck, Geraldien, Lydia, Esther en Jeannette. Hierdoor krijgen zowel de kinderen als de pedagogisch medewerkers de kans, elkaar goed te leren kennen.

Kinderen voelen zich niet elke dag hetzelfde en ook daar is ruimte voor. De pedagogisch medewerkers zijn sensitief en pikken, door de kleine groep, de signalen goed op. We zijn op de hoogte van de eigenschappen van ieder kind. We reageren passend op de behoeften van ieder kind.

Het contact met een kind wordt nog intensiever, wanneer de pedagogisch medewerkers hun gesproken taal ondersteunen met (baby)gebaren. Deze methode wordt in de Speelhoek als middel gebruikt, om nóg dichter bij een kind te komen. Tijdens de gebaren is een pedagogisch medewerker heel bewust met het kind bezig, waardoor er sprake is van zeer intensief contact. Wanneer een pedagogisch medewerker in gesproken taal iets tegen een kind zegt, kan de pedagogisch medewerker daarna verdergaan met een activiteit waar ze al mee bezig was. Er is dan minder sprake van bewust contact. Wanneer een pedagogisch medewerker wil `gebaren`, moet ze eerst stoppen met haar andere bezigheid, naar het kind toegaan en vervolgens tegen het kind

praten en dit ondersteunen met gebaren. Zo creëert de pedagogisch medewerker een moment waarop ze bewust met het kind communiceert en ze leert het kind ook het betreffende gebaar. Hierdoor is er sprake van een intensiever contact met het kind/baby. Het is zeer waardevol om zo met de kinderen bezig te zijn, de band met een kind wordt hierdoor versterkt.

3.2 Respect voor de autonomie

Elk kind heeft het recht om onvoorwaardelijk geaccepteerd te worden. We streven ernaar om kinderen positief te belonen in verschillende situaties. Dit kan door middel van complimentjes geven. We respecteren de autonomie van het kind. We accepteren kinderen in wie ze zijn we laten ze zelf keuzes maken en geven ruimte om zichzelf en de wereld te ontdekken. Je kunt deze vaardigheid bijvoorbeeld waarnemen wanneer medewerkers de kinderen zelf laten bepalen welke kleuren ze bij een knutselactiviteit gebruiken. Ze laten kinderen ook zelf bepalen welke materialen ze bij een knutselactiviteit kiezen. Ze geven de kinderen de kans eigen oplossingen en methoden te gebruiken bieden elk kind volop ruimte om de leefomgeving op de eigen unieke manier te verkennen (Singer en Kleerekoper)

3.3 Structuur en Grenzen stellen

Structuur en grenzen bieden veiligheid aan kinderen. Om deze structuur te bieden en grenzen te stellen werkt de Speelhoek met vaste rituelen. Een vaste dagindeling en huisregels zijn onderdeel van deze vaste structuur. Kinderen weten waar ze aan toe zijn en dat bevordert het gevoel van veiligheid. Een voorbeeld van een vast ritueel bij de dag- en peuteropvang is het afscheid 's morgens: ouders geven zelf duidelijk aan wanneer zij vertrekken en de pedagogisch medewerker neemt het kind dan over. Bij het zogenaamde 'zwaairaam' worden de ouders uitgezwaaid. Daarna wordt het kind begeleid in het kiezen van een activiteit. Andere voorbeelden van vaste rituelen zijn: gezamenlijk opruimen en liedjes zingen. Voor de BSO groepen is het een vast ritueel om samen aan tafel te zitten tijdens drinken en eten zodat de kinderen kunnen vertellen wat ze beleefd hebben

Ook een vaste groep is een belangrijke pijler voor het bieden van emotionele veiligheid. Zowel in de dagopvang, de peutergroep en BSO- groepen van de Speelhoek is het belangrijk voor kinderen om bekende leeftijdsgenootjes om zich heen te hebben. Doordat zij elkaar regelmatig zien, leren ze elkaar goed kennen. Ze weten wie er wanneer komt en dat ze een plekje in de groep te hebben. Er wordt rust en vertrouwen geboden. Kinderen voelen zich thuis in een omgeving, die hen mogelijkheden en uitdagingen biedt. (Dat ene leuke spelletje met een vriendje of het spannende klimrek kan zo een positieve invloed hebben op de emotionele veiligheid).

Om de kinderen snel een veilig gevoel te geven, worden nieuwe kinderen geïntroduceerd in de groep. Het nieuwe kind en zijn/haar ouders krijgen de tijd om rustig kennis te

maken met ons, de kinderen, de inrichting en het gebouw. Dit wordt gevolgd door een wenperiode. Later in het plan wordt deze wenperiode uitgebreider beschreven.

Om ook iets vertrouwds van thuis bij zich te hebben mogen de kinderen van de dagopvang- en peutergroep hun eigen knuffel meenemen. Verder is geprobeerd, de ruimtes zoveel mogelijk op kind hoogte in te richten: meubilair op kind hoogte, spelmateriaal laag zodat kinderen het zelf kunnen pakken.

Een duidelijk overzicht in de ruimtes biedt het kind veiligheid. Het maakt het voor het kind aantrekkelijk en het daagt het kind uit om op onderzoek uit te gaan. Dit vergroot de zelfstandigheid weer.

Wij geven tot slot de kinderen het vertrouwen dat ze vaardigheden al beheersen of nog kunnen leren. Door ze te stimuleren nieuwe dingen uit te proberen en ze daar voor te complimenteren krijgen ze meer zelfvertrouwen. En zelfvertrouwen leidt weer tot een gevoel van veiligheid.

3.4 Praten en Uitleggen

Normen en waarden zijn voor iedereen anders. We leren van elkaar normen en waarden en in een groep vormen zich groepsnormen en groepswaarden. Positieve normen en waarden zorgen voor een prettige omgang met elkaar. Iedere groep bij de Speelhoek is in wezen een samenleving in het klein. Kinderen leren in de groep wat wel of niet kan.

Als ze hier al jong mee in aanraking komen, kunnen ze zich later in de samenleving ook beter handhaven. Wij vinden het belangrijk dat kinderen leren respect te hebben voor zichzelf, voor anderen en voor de samenleving. We leren kinderen waarden en normen door middel van zaken uitleggen, het goede voorbeeld te geven, en positief gedrag te bekrachtigen.

Zowel in de dagopvanggroep, de peutergroep als in de BSO groepen worden dezelfde afspraken gemaakt, zoals: we gaan pas van tafel wanneer iedereen klaar is met eten, handen wassen na het buiten spelen en het toilet gebruik. Leren luisteren naar elkaar, een ruzie eerst zelf proberen op te lossen, het goed maken na een ruzie en spullen opruimen als je er niet verder mee gaat spelen. Verder gelden er regels rondom het taalgebruik van de pedagogisch medewerkers, zij zijn immers het voorbeeld voor de kinderen: de pedagogisch medewerkers gebruiken geen scheld- of lelijke woorden. Zij corrigeren de kinderen wanneer de kinderen schelden of lelijke woorden gebruiken.

Bij de Speelhoek zorgen we ervoor dat de baby's betrokken worden bij het spel en in het contact met de andere kinderen. Er is contact met andere baby's, peuters als ook met BSO kinderen. Door samen met de baby's te kijken naar het spel van de grotere kinderen en te benoemen wat er gebeurt worden ze in het grotere geheel opgenomen. Tijdens verschoonmomenten zorgen we voor oogcontact, we benoemen alle handelingen en vertellen wat we gaan doen. Oudere kinderen worden betrokken bij deze momenten wanneer ze dit leuk vinden.

In de Speelhoek wordt aandacht besteed aan de seizoenen en feesten in een jaar zoals Sint, Kerst en Sint Maarten; ook wordt er aandacht geschonken aan de verjaardagen van het kind zelf en van familie leden. De kinderen mogen trakteren als ze willen. Er wordt

gezongen voor de jarige Jop en als ze willen mogen ze een feestmuts op. Voor de jarige ouders kan er een knutselwerkje gemaakt worden, dit naar behoefte en leeftijd van het kind.

3.5 Ontwikkelingsstimulering

Met dit doel worden de vaardigheden van het kind bedoeld. Veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Het is hierbij belangrijk om te weten wat een kind al goed kan en wat voor nieuwe dingen het nog kan leren. Door middel van vaste pedagogisch medewerkers op de groep kunnen we de kinderen ondersteunen bij het aanleren van nieuwe vaardigheden. Hierdoor groeit hun zelfvertrouwen. Het kind gaat hierdoor meer eigen initiatief tonen, Het leert goed om te gaan met veranderingen en goed om te gaan met uitdagingen. Door het kind positieve ervaringen mee te geven gaat het grenzen verleggen en groeit het zelfvertrouwen.

Door middel van het gebruik van baby-kind gebaren in de Speelhoek, zorgen we ervoor, het dat we tijd nemen voor de kinderen. Hierdoor groeit ook het zelfvertrouwen van de kinderen verder. Het kind kan door middel van de gebaren duidelijk maken wat hij of zij wil of nodig heeft. Als het kind een gebaar maakt weten de pedagogisch medewerkers wat het bedoelt en het kind voelt zich hierdoor begrepen. Het kind voelt zich serieus genomen en het voelt dat de pedagogisch medewerker hem of haar volgt. Hierdoor groeit zijn of haar zelfvertrouwen en het vertrouwen in de pedagogisch medewerker. Door als pedagogisch medewerker goed naar kinderen te kijken kun je inspelen op hun initiatieven. Door hun initiatieven te benoemen en het kind te stimuleren in zijn of haar initiatief ontstaat er verbondenheid. Het kind voelt zich gezien in zijn pogingen een vaardigheid te leren.

Als pedagogisch medewerker zijn wij een voorbeeld voor de kinderen. Door ons gedrag en handelen hebben wij invloed op hun ontwikkeling. De motorische ontwikkeling kun je bijvoorbeeld stimuleren door buiten te spelen. Er is buiten meer ruimte om gevarieerd te bewegen. Buiten en in de natuur kunnen kinderen graven in de zandbak, klimmen en klauteren, bouwen, verstoppen, rollen, glijden, springen en nog veel meer. Spelen in de natuur is goed voor de motorische ontwikkeling en de ruimtelijke oriëntatie. Kinderen leren buiten in te schatten wat ze wel en niet kunnen en leren met deze vrijheid en verantwoordelijkheid om te gaan. Kinderen gebruiken natuurlijke materialen om mee te knutselen, te koken of te spelen. Ze doen dit vaak in rollenspellen. Het prikkelt de fantasie en nodigt uit tot zelfstandig ontdekken. Zo kun je met een dode tak een tekening in het zand maken. Maar je kunt hem ook als zwaard of als mast van een schip gebruiken. Kinderen kunnen ook een voederplank timmeren voor de vogeltjes. De fijne motoriek stimuleer je door samen te knutselen, knippen, prikken, kleien en verven enz.

Ieder kind mag zich ontwikkelen op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo. In de Speelhoek is een kind niet alleen onderdeel van een van een grote groep. Een kind is geen nummer, ieder kind is stuk voor stuk bijzonder. Kinderen worden door de pedagogisch medewerkers als uniek gezien en worden ook als zodanig behandeld. Doordat de kinderen opgevangen worden in een kleine groep, is er aandacht voor ieder kind.

Door met leeftijdsgenootjes samen te spelen, groeit de zelfstandigheid van kinderen. Ze zetten ook een volgende stap in hun ontwikkeling. De kinderen helpen elkaar hierin. Ze stimuleren elkaar om grenzen te verleggen. Dankzij de aanwezigheid van leeftijdsgenootjes komt er verdieping in hun spel. Ze weten vaak nog goed hoe ze de

vorige keer samen leuk gespeeld hebben en gaan er de volgende keer weer mee verder. Ook stimuleren ze het aanleren van nieuwe vaardigheden. Bijvoorbeeld op het gebied van eten, omgangsvormen en zindelijkheid.

In de opvang leren kinderen dat ze plezier met andere kinderen kunnen hebben. Een groep is ook een sociale leeromgeving. De groep speelt samen en leert hierdoor veel van elkaar. Kinderen doen elkaar bewust en onbewust vaardigheden voor. Kinderen leren samen dingen die ze alleen nog niet hadden gekund, waardoor hun zelfvertrouwen groeit en ze weer een stapje kunnen maken in hun ontwikkeling.

Bij de inrichting van de ruimtes is rekening gehouden met de verschillende leeftijden. Er wordt immers in de Speelhoek aan een combinatie van groepen opvang geboden: dagopvang (0-4) en peuter opvang (2-4) en BSO (4 t/m 6 en 7 t/m 12 jaar). De beide ruimtes zijn zodanig ingericht, dat kinderen op diverse gebieden in hun ontwikkeling worden uitgedaagd.

De baby- en peuterruimte (0-4 jaar) is zodanig ingedeeld, dat er rekening kan worden gehouden met de verschillende leeftijdsniveaus en interesses. Door deze indeling is er de mogelijkheid om verschillende spelmogelijkheden aan te bieden.

Voor de baby's is er divers speelgoed. Onder andere speelgoed om de zintuigen te stimuleren, zoals knisperboekjes, een bal met geluidjes, rammelaars. In de box kunnen de baby's rustig spelen en ontdekken, maar ook op het speelkleed worden de baby's uitgedaagd. Voor de motorische ontwikkeling is het belangrijk een baby geregeld op een kleed te laten spelen. Ook kunnen ze zo contact maken met andere baby's en kinderen. Voor de peuters zijn er plekken gecreëerd waar ze samen kunnen spelen maar waar ze ook even alleen kunnen zijn. Dit zodat de kinderen zelfstandig voor rust of actie kunnen kiezen. Er zijn vaste hoeken, zoals een poppenhoek, een lees hoek en een autokleed. Door steeds nieuwe materialen aan de ruimte toe te voegen en hierdoor het gebruik van de gehele ruimte stimuleren bevorderen we de persoonlijke competenties van de kinderen.

In de poppenhoek kunnen de kinderen rollenspellen spelen, zoals "vadertje en moedertje", dit is goed voor hun sociale ontwikkeling en bevordert de groei van de actieve woordenschat. Het autokleed bevordert ook samenspel, net als het spelen met duplo, welke ook de cognitieve ontwikkeling en de fijne motoriek ondersteunt. Er wordt voorgelezen in ons knusse leeshoekje en er worden gesprekjes gehouden in de huishoek, wat de taalontwikkeling ook stimuleert. Bij de tafel staat een kast waar de kinderen zelf de puzzels of spelletjes kunnen pakken. In de knutselhoek kunnen zij verven, plakken, knippen kleuren ect. Dit alles stimuleert hun fijne motoriek, maar ook de fantasie en hun creativiteit. Het materiaal in de ruimte is zodanig opgesteld, dat een kind er zelf bij kan. Ook dit vergroot hun zelfstandigheid. Materialen als scharen en lijm staan voor de veiligheid hoger, hier kan een kind om vragen. Om de grove motoriek te stimuleren, doen we bewegingsspelletjes en spelactiviteiten, behendigheidsspelletjes en luister spelletjes.

De buitenruimte voor de baby's en peuters is een natuur ontdektuin, waardoor we gedurende alle seizoenen voor een geweldige extra uitdaging voor de kinderen zorgen:

- In weer en wind, alle seizoenen lekker buiten spelen
- Leuke uitdagende elementen die passen bij de leeftijd
- Om te fietsen, te rennen, te ravotten en om heerlijk een boekje buiten te lezen
- Zand, groen, struiken, bladeren en nog veel meer natuur
- Tuinieren, leren en proeven in de eigen tuin

Door het gebruik van verschillende materialen in de paadjes (blote voeten pad), heuvel, tipi en een tunneltje, wordt ervoor gezorgd dat de kinderen volop kunnen bewegen en dat ze zich kunnen uitleven. Ook zijn er boomstronken en stammen om overheen te klimmen, eraf te springen of tussen de schors naar beestjes zoeken.

Natuurbeleving, mits natuurlijk goed begeleid, draagt op deze manier bij aan het voorkomen van ongelukken, kinderen leren immers zo van jongs af aan om te gaan met risico's en oefenen met motorische vaardigheden. Door verschillende planten, gras en bomen beleven ze actief de natuur en de vier seizoenen. Buitenspelen is belangrijk! Kinderen vinden het heerlijk om buiten te zijn, in een natuurlijke omgeving worden alle zintuigen geprikkeld en worden de kinderen uitgedaagd, maar veiligheid staat voorop. Kinderen kunnen spelen met allerlei verschillende soorten natuurlijk materiaal, zoals takken, bladeren en zand en worden uitgedaagd in hun fantasie en om hun creativiteit te gebruiken. Kinderen ontwikkelen hun grove en fijne motoriek, het draagt bij aan hun woordenschat en ze ademen de frisse gezonde buitenlucht in.

De BSO ruimte (4-6 jaar en 7-12 jaar) is gezellig en huiselijk ingericht en biedt veel mogelijkheden voor spel. Er is een aparte ruimte gecreëerd waar de kinderen aan een grote tafel kunnen knutselen. Verder is er een huishoek, een leeshoek voor jongere en een leeshoek voor oudere kinderen, een bouwhoek en een barbiehoek.

De ervaring van "je een poosje vervelen", zien wij ook als een leerervaring. Daaruit komt voort: zelf initiatief nemen en zelf iets bedenken om te gaan doen. Zo leren kinderen zichzelf vermaken. Constructie speelgoed zoals knex en kapla bevordert de fijne motoriek de fantasie en ook de sociale ontwikkeling bij het samen bouwen. Er is een spelletjes kast, met spellen zoals "vier op en rij" en "memory", waarbij de sociale en cognitieve ontwikkeling gestimuleerd wordt. In de BSO groep van 7 t/m 12 jaar is er een techniekdoos aanwezig om kinderen op een leuke manier en speelse wijze bekend te maken met de nieuwe technieken. Bijvoorbeeld door zelf een radio maken en dan met zijn allen naar de muziek luisteren en eventueel lekker dansen. Verder worden activiteiten aangeboden, die de grove motoriek bevorderen. Deze kunnen bestaan uit begeleid spel, vrij spel, fantasiespel of bewegingsspel.

De buitenruimte van de BSO kinderen bestaat uit het schoolplein en de "vogelgluurtuin". Deze ruimte wordt gedeeld met Basisschool De Aventurijn. De "vogelgluurtuin" is een natuurtuin waar de kinderen onder andere vogels kunnen spotten, samen kunnen spelen en hutten kunnen bouwen. Op het schoolplein staan diverse klimtoestellen, onder andere in de vorm van een piratenschip. Verder is er een voetbal-/basketbalveldje, een zandbak, een tafeltennistafel en zijn er schommels aanwezig. Daarnaast kunnen de kinderen spelen met skeelers, fietsen, stoepkrijt en verschillende andere buitenspelletjes. De grove motoriek en samenspel worden op deze wijze sterk gestimuleerd.

Zelfstandigheid bevorderen is iets waar wij al vroeg mee beginnen. Door kinderen veel zelf te laten doen, wordt hun zelfredzaamheid verhoogd. Voor de peuters geldt dit door bijvoorbeeld zelf hun broodje te smeren, zelf de jas aan te doen etc., maar ook laten we

ze zelf op onderzoek uitgaan: kruipen, oefenen met staan en klauteren. Zij worden hier door ons in ondersteund en aangemoedigd. Dit zie je ook terug in onze inrichting. De ruimte is zo ingericht dat kinderen zelf materiaal kunnen pakken en een activiteit kunnen kiezen. Zo krijgen zij het gevoel dat ze zelf mogen beslissen. Het materiaal zit in de betreffende kasten en/of in doorzichtige plastic bakken. Natuurlijk staat, om de veiligheid voor alle kinderen te kunnen waarborgen, bepaald materiaal (bijvoorbeeld met kleine onderdelen) hoog.

De BSO-kinderen worden gestimuleerd steeds meer zelfstandig te doen, passend bij hun leeftijd en mogelijkheden. De Speelhoek stimuleert kinderen door dingen voor te doen en duidelijk te zijn in de opdrachtjes. Pedagogisch medewerkers komen met initiatieven en helpen kinderen zo nieuwe ideeën te bedenken. Ze stimuleren hen hierop voort te borduren. Het is in onze optiek belangrijk om het geduld op te brengen om dingen die je zelf veel sneller zou kunnen, toch door de kinderen te laten doen (als ze daartoe in staat zijn), bijvoorbeeld corvee taken rondom tafelmomenten. Kinderen hebben van nature behoefte om te helpen en nieuwe mogelijkheden te ontdekken. Er komt een moment waarop ze de dingen zelfstandig kunnen. Ze willen dan niet meer geholpen worden en dat respecteren de pedagogisch medewerkers. De kinderen die de buitenschoolse opvang bezoeken zijn al vrij zelfstandig. Pedagogisch medewerkers proberen de kinderen te blijven stimuleren door ze aan te moedigen steeds meer zelf te doen. Er wordt verantwoordelijkheid gegeven wanneer ze die aankunnen en kinderen worden geprezen als iets lukt. De pedagogisch medewerkers leren de kinderen dat ze best fouten mogen maken. Van fouten maken leer je veel.

3.6 Begeleiden van interacties

Dit doel betreft sociale kennis en vaardigheden, zoals zich in een ander kunnen verplaatsen, conflicten oplossen of voorkomen en sociale verantwoordelijkheid.

In de Speelhoek leren kinderen met elkaar om te gaan door veel samen te spelen en vooral ook plezier te hebben met elkaar. Zo leren ze vriendelijk te doen tegen elkaar (bijvoorbeeld door een ander een complimentje te geven), samen te werken en samen nieuwe dingen te ontdekken. Wanneer bijvoorbeeld oudere (BSO)kinderen samen aan het voetballen zijn en een paar jongere (BSO)kinderen willen daar graag aan meedoen, kunnen ze met elkaar afspreken dat er bij ieder team een paar jonge kinderen mogen. Zo spelen kinderen van verschillende leeftijden samen. De kleine kinderen leren van de grote kinderen en andersom.

Spelen in de natuur heeft positieve effecten op de sociale relaties tussen kinderen. In de natuur spelen jongens en meisjes van verschillende leeftijden met elkaar samen. In de natuur worden kinderen gestimuleerd elkaar te helpen. Bijvoorbeeld bij het bouwen van een hut of bij het opzoeken welk insect een kind heeft gevangen.

In de Speelhoek wordt gezorgd voor een positieve sfeer in iedere groep. Door de kinderen positief te benaderen, bijvoorbeeld door een aai over de bol of een compliment als iets goed gaat. De kinderen zien dit als voorbeeld en zullen dit gedrag zelf ook vaker laten zien. We geven de kinderen zowel in de dag-/peuteropvang als in de BSO groepen de kans om zelf problemen op te lossen of elkaar te helpen, uiteraard afgestemd op hun leeftijd. Wanneer bijvoorbeeld een kind een ander kind troost, leert het met verdriet van een ander om te gaan en het verdrietige kind ervaart steun. Bij een conflict wordt er wel ingegrepen als iemand zich pijn doet of, als er sprake is van pestgedrag. Wanneer kinderen ouder worden, wordt samen spelen steeds belangrijker. Door dit samenspel, vergroten zij de onderlinge interacties en oefenen daarmee hun sociale vaardigheden.

Door de ruimte zo in te richten dat interactie en samenspel worden gestimuleerd stimuleren we de sociale competenties. Er wordt voor gezorgd dat de kinderen een plek hebben om alleen of in een klein groepje te spelen. Ook wordt er voor een mogelijkheid gezorgd wanneer kinderen zich (samen) terug willen trekken uit het directe zicht van de pedagogisch medewerker. Ook met de hele groep een activiteit doen is een optie: dit door bijvoorbeeld een dansje met elkaar in te studeren, die we dan later laten zien aan de ouders.

Het is belangrijk de tijd te nemen om elkaar goed te leren kennen wanneer er een nieuw kind in de groep komt; baby's en peuters worden door de pedagogisch medewerker geïntroduceerd, oudere (BSO) kinderen krijgen de ruimte om even een praatje met elkaar maken of het kind kan iets vertellen in de groep. In de Speelhoek wordt kinderen geleerd elkaar te respecteren en een ruzie proberen zelf op te lossen voordat je naar de pedagogisch medewerker gaat, zelf keuzes te maken en op te komen voor jezelf. Deze vaardigheden heeft een kind ook allemaal nodig om zich straks, buiten de veilige omgeving van de Speelhoek te kunnen handhaven.

4. Werkwijze binnen kinderopvang de Speelhoek

4.1 Groepssamenstelling

In de Speelhoek worden kinderen opgevangen in de leeftijd van 0 t/m 12 jaar. We bieden een combinatie van kleinschalige kinderopvang (0 tot 4 jaar), peuteropvang (2 tot 4 jaar) en 2 groepen buitenschoolse opvang (van 4 tot en met 6 jaar en van 7 tot en met 12 jaar) aan.

Tijdens de opvang wordt er gebruik gemaakt van drie groepsruimtes met de volgende indeling:

Groepsruimte 1: de stamgroep van de dagopvang (0-4 jaar) de Welpjes

Groepsruimte 2: de basisgroep van de BSO-groep voor kinderen van 4 t/m 6 jaar: de Kwebbeltjes. Groepsruimte 2 wordt ook gebruikt voor de peuteropvang (2-4jaar) op momenten dat de BSO kinderen naar school gaan.

Groepsruimte 3: de basis groep van de BSO-groep voor kinderen van 7 t/m 12 jaar: t 'Kwetternest.

De samenstelling van de groep kan wijzigen gedurende de dag. De leeftijden en het aantal kinderen kunnen dus per dagdeel variëren. Wanneer het totale aantal kinderen op de BSO groep 16 of minder is, kunnen de BSO groepen worden samengevoegd tot 1 combinatiegroep, waarbij de vaste pedagogisch medewerkers de opvang zullen leiden in de ruimte van de BSO groep 4-6 jarigen (kwebbeltjes).

De Speelhoek zorgt er altijd voor, dat voor alle kinderen en ouders duidelijk is tot welke basisgroep en in welke ruimte een kind per dag(deel) behoort; het samenvoegen van de BSO groepen gebeurt enkel met kennisgeving en toestemming van de ouders.

Er zal steeds gehandeld worden volgens de wettelijke richtlijnen voor wat betreft de pedagogisch medewerker-kind ratio. Met behulp van 1ratio.nl wordt steeds bekeken, of het aantal kinderen met bijhorende leeftijden door 1 of meer pedagogisch medewerkers opgevangen kan worden. Er wordt hierbij voldaan aan het "vaste gezichten criterium" voor kinderen tot 1 jaar, door er altijd voor te zorgen dat 1 van de vaste pedagogisch medewerkers van het kind aanwezig is.

Kinderopvang de Speelhoek heeft de ruimtes zo ingericht, zodat het voor elk kind leuk en uitdagend is. Er is altijd wel iets te doen of juist even niets te doen.

Extra dagdelen

Bovengenoemde werkwijze geldt ook voor verzoeken van ouders voor het afnemen van extra dagdelen buiten het afgesloten contract. Steeds zal gekeken worden of er mogelijkheden zijn waarbij de pedagogisch medewerker-kind-ratio (BKR) zal worden geraadpleegd.

Het rooster van aanwezige kinderen en leiding wordt per dag nauwkeurig bijgehouden zodat dit ook inzichtelijk is. Doordat gewerkt wordt met vaste gezichten op de groep zal ook bij afname van extra opvang altijd een voor het kind vertrouwd pedagogisch medewerker aanwezig zijn en voor kinderen tot 1 jaar het vaste gezichten criterium gehanteerd worden.

De emotionele veiligheid van kinderen wordt ten alle tijde gewaarborgd doordat er vaste pedagogisch medewerkers op de groep aanwezig zijn. Ook wanneer kinderen extra komen buiten het reguliere contract.

De kinderen verblijven in een verticale stamgroep. De voordelen van een verticale groep is dat het overeenkomt met de leeftijdsverschillen binnen een gezin. De kinderen blijven langer in dezelfde groep en ruimte, ze leren elkaar hierdoor goed kennen; broertjes en/of zusjes komen in dezelfde groep. Aan sommige kinderen kan een kind zich een beetje optrekken en anderzijds leert het kind zich te beheersen in contact met jongere kinderen.

Drie-uursregeling (dagopvang) en half-uursregeling (BSO)

Bij kinderopvang de Speelhoek wordt gebruik gemaakt van de drie uursregeling en de half uursregeling.

Tijdens vastgestelde uren zal mogelijk afgeweken worden van de pedagogisch medewerker-kind ratio, waarbij ervoor gezorgd wordt dat er nooit minder dan de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers op de groep is en wanneer er op deze momenten 1 pedagogisch medewerker is, zal er ten minste door één andere volwassene ondersteuning geboden worden door aanwezig te zijn op de locatie. Op de volgende dagen en uren zal de drie uursregeling op de groep van de dagopvang toegepast worden en wordt er mogelijk afgeweken van de pedagogisch medewerker-kind ratio:

Maandag van 7.30 tot 8.00 uur en van 12.30 tot 13.30 uur.

Dinsdag van 08.15 tot 8.30 en van 17.00 tot 17.15 uur.

Woensdag van 7.30 tot 8.00 en van 17.00 tot 17.45 uur.

Donderdag van 8.00 tot 9.00 uur en van 17.00 tot 17.45 uur.

Vrijdag van 07.30 tot 08.15 en van 8.30 tot 9.00 en van 12.30-13.30 uur.

Op de volgende dagen en uren zal de 0,5 uurregeling tijdens schoolweken op de BSO groep toegepast worden en wordt er mogelijk afgeweken van de pedagogisch medewerker-kind ratio:

Maandagmiddag van 14.15 tot 14.45 uur.

Donderdagmiddag van 14.15 tot 14.45 uur.

Voor de vakantieperiode geldt de 3-uursregeling ook voor de BSO kinderen. Per vakantie zal dit 3 weken van tevoren worden gecommuniceerd en zal hiervoor goedkeuring gevraagd worden aan de oudercommissie.

Aan ouders wordt bovenstaande actief gecommuniceerd, zodat voor hen inzichtelijk is wanneer de regel wordt toegepast en hoe de inzet van de pedagogisch medewerkers op die momenten geregeld is.

Clusteren

Wanneer een kind op een andere groep dan de vaste stamgroep of basisgroep wordt opgevangen dan wordt dat clusteren of groepsoverstijgend opvangen genoemd. Kinderen worden dan op een andere geregistreerde voorziening van kinderopvang de Speelhoek opgevangen dan waar ze normaal gesproken worden opgevangen. Dit wordt vooral gedaan op rustige dagen, in vakanties en margedagen Bij groepsoverstijgend opvangen wordt altijd rekening gehouden met het kind-leidster ratio. Wanneer binnen het KDV of de BSO van kinderopvang de Speelhoek groepsoverstijgend opgevangen wordt, moeten ouders hier schriftelijk toestemming voor geven.

4.2 Dagindeling

Een dag bij kinderopvang De Speelhoek voelt als een warm bad. Kinderopvang de Speelhoek biedt een warme en huiselijke opvang waar het kind zich prettig en veilig voelt. De dagindeling ziet er voor de verschillende groepen als volgt uit:

Dagopvang

07.00/07.30– 09.00

Begroeten van het kind en ouder en vrij spelen.

09.00 – 09.15

Opruimen. Welkomstlied met aap en gebaren bewegingsspelletje

09:15 – 10.00

Opruimen, welkomst lied met aap en gebaren, fruit eten, thee drinken

10.15 – 10.30

Verschoneren

10.30- 11.45	Voorlezen, liedjes zingen. (verjaardag vieren)
11:45 – 12.00	Activiteit/vrij spelen
12.00	Opruimen, tafel dekken
12.00 – 12.45	Peuters opgehaald
13.00 – 13.15	Lunch
14.00 –	Verschoonen/slappen.
14.30 – 15.00	Oudere kinderen die niet slapen mogen vrij spelen.
15.00	Kinderen uit bed halen.
16.30	Gezamenlijk eten (Hartig en gezond), ranja drinken.
	Verschoonen, activiteit/ vrij spelen binnen en of buiten
	Verschoonen/ toilet/ handen wassen opruimen
	Gezamenlijk aan tafel water drinken en rijst wafel, cracker/ warm eten.
17.00 – 18.00/18.30	Kinderen worden opgehaald.

Vanaf 15.00 kunnen de kinderen worden opgehaald door de ouders/verzorgers.

Peuteropvang

08:15- 09:00	Binnenkomst en vrij spelen
09.00 – 09.15	Opruimen
09.15 – 10.00	Welkom liedje, fruit eten, thee drinken, Voorlezen, liedjes zingen.
10:00 – 10.15	Verschoonronde.
10.15 – 11.15	Activiteit
11.15 – 11.45	Vrij spelen
11.45- 12.15	Afronden

BSO opvang; maandag, dinsdag en donderdag

14.15 -	Kinderen komen vanaf de klassen naar de BSO. Kinderen uit groep 1 en 2 worden opgehaald uit de klas als ouders dit aangeven Binnenkomst jas en schoenen uit doen/ophangen/tassen in de betreffende mandjes.
14.30 – 15.00	Gezamenlijk aan tafel wat ranja drinken en een hartig tussendoortje/traktatie.
15.00 – 16.30	Gezamenlijk een activiteit/huiswerk/of zelfstandig spelen.
16.30- 17.00	Gezamenlijk aan tafel wat drinken water of thee en een hartigheid/of koekje.
17.00-	Samenspel, opruimen, zelfstandig spelen binnen of buiten.

Vanaf 16.00 kunnen de kinderen worden opgehaald door de ouders/verzorgers.

BSO opvang woensdag en vrijdag

12.00 – 12.45	Binnenkomst. Jas en schoenen uit. Tassen in de betreffende manden.
12.15 – 13.00	Gezamenlijk aan tafel lunchen. (gezamenlijk bij de BSO groep de kwebbeltjes)
13.00	Activiteit/ vrij spelen , groepsspel, voorlezen dansen of zingen ect.
14.00	Het normale dagprogramma.

Op vrijdagmiddag om 14.15 vervolgt de 7 plus groep het dag programma verder op hun basisgroep 't Kwetternest.

Er wordt op vaste tijden gegeten, gedronken en fruit gegeten. De concrete invulling van de dag is afhankelijk van de samenstelling van de groep en bijvoorbeeld het weer. Kinderen die ouder zijn eten, drinken en slapen gezamenlijk.

Speelmomenten in de Speelhoek kunnen bestaan uit gezamenlijke activiteiten zoals knutselen, een spelletje doen, maar ook individueel zoals een boekje lezen. Het belangrijkste is hierbij steeds, dat de opvangplek een plek is waar je het leuk hebt en waar je je kunt ontspannen.

Ophalen uit school:

Op maandag- en dinsdagmiddag worden er twee leerlingen opgehaald van de OBS de Lamer te Oldelamer. De kinderen worden gehaald door een pedagogisch medewerker van Kinderopvang de Speelhoek.

4.3 openingstijden en sluitingsdagen

Kinderopvang de Speelhoek is voor de dagopvang en BSO 51 weken per jaar geopend, van maandag tot en met vrijdag en van 07:00 uur tot 18:00 uur.

De haal- en brengtijden zijn:

- Brengen van 7.00 tot 9.00 uur
- Brengen en of halen van 12.00 tot 13.00 uur
- Halen vanaf 15.00 tot 18.00 uur.

De peuteropvang wordt 40 weken per jaar aangeboden, op maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag van 08:15 uur tot 12.15 uur. Het is mogelijk deze tijden uit te breiden met kinderopvanguren.

Kinderopvang de Speelhoek is gesloten op nationale feestdagen: Nieuwjaarsdag, goede vrijdag, tweede paasdag, Koningsdag, Hemelvaartsdag, tweede pinksterdag en op 5 mei 1x in de vijf jaar.

Tussen kerst en oud en nieuw zijn wij gesloten.

4.4 Ziekte

Bij ziekte van een kind kan de ouder telefonisch overleggen of het kind wel/niet zou kunnen komen. Een kind met lichte koorts die er geen last van heeft, zou met een zetje gewoon welkom zijn. Wanneer het kind op de opvang ziek wordt, vind er telefonisch overleg met de ouder plaats over wat de volgende stap kan zijn; extra rusten of naar huis. Wanneer een ziek kind echt een op een aandacht nodig heeft, vragen wij de ouders of het opgehaald kan worden. Er is een aantal ziektebeelden dat besmettingsgevaar voor andere kinderen met zich meebrengt, zoals diarree en overgeven; in die gevallen kan het kind niet gebracht worden. Er wordt nooit zonder overleg medicatie toegediend. Voor het

toedienen van medicatie (ook een zetpil) dient het formulier voor toestemming ondertekent te worden.

4.5 Slapen

Kinderopvang de Speelhoek beschikt over één slaapkamer. Om duidelijkheid te geven aan de kinderen én om hygiënische reden, slaapt ieder kind, indien mogelijk, altijd in het zelfde bedje. Ouders nemen van huis een slaapzak mee en eventueel een fopspeen en knuffeltje. Ieder kind heeft een eigen mandje, waarin dergelijke spullen worden opgeborgen. Kinderen slapen naar eigen behoefte en /of in overleg met wensen van de ouders. Als het kind wakker wordt, wordt het uit bed gehaald. Er zijn genoeg bedjes zodat ieder kind tot anderhalf elk moment van de dag naar bed kunnen indien nodig.

4.6 Voeding

In de Speelhoek kiezen we zo veel mogelijk voor gezonde voeding. Dit betekent dat we tijdens het fruitmoment en tijdens de lunch drinken zonder suiker aanbieden en zoet beleg met mate en in afwisseling met hartig beleg. Ook tussendoortjes zullen geen, of zo min mogelijk suiker bevatten.

Er is een verdeling gemaakt wat betreft de voeding die de Speelhoek aanbiedt en de voeding die ouders dienen mee te nemen. Bij de Speelhoek krijgen de kinderen vers gepureerd fruit of fruit in stukjes, een lunch (bestaande uit bruine boterhammen met hartig en zoete beleg), crackers, rijstwafels, soepstengels, liga's, koekjes, melk, karnemelk en (fruit) water. Wat ouders zelf dienen mee te nemen is flesvoeding. En indien zij dit nodig achten warm eten.

De kinderen van de peuteropvang en BSO krijgen bij ons fruit, drinken, hartige tussendoortjes (1x per dag koekje)

In de vakanties worden soms tosti's, pannenkoeken, knakworsten, macaroni of andere dingen samen met de kinderen gemaakt en gegeten. Ook op deze momenten zorgen we ervoor, dat het zo gezond mogelijk is.

4.6.1 Afspraken en rituelen rondom het eten

Wij eten gezamenlijk in de verschillende groepsruimte en we willen hierbij graag een huiselijke, gezellige sfeer creëren. Dit willen we bereiken door de tafel gezellig te dekken, en tijdens het eten met de kinderen te praten en de kinderen te betrekken bij het eten (maken). Ook vinden we het belangrijk om kinderen te stimuleren om "alsjeblieft" en "dank je wel" te zeggen en netjes te vragen om beleg of nog een boterham. Hierbij wordt ook gebruik gemaakt van babygebaren zodat de kleinere kinderen ook kenbaar kunnen maken wat zij willen.

Verder hebben wij de volgende afspraken gemaakt;

- Huiselijke sfeer creëren door de tafel gezellig te dekken, een stapeltje brood op een

- bord in plaats van broodzakken.
- Wij zitten zodanig aan de tafel dat alle kinderen en de groepsleiding elkaar kunnen zien.
 - Er staat geen muziek aan, zodat er rustig gepraat kan worden met elkaar.
 - Zelf smeren mag en wordt ook iedere keer aangeboden.
 - We beginnen gezamenlijk.
 - We helpen elkaar bij het doorgeven van het beleg en boterhammen.
 - Er is ruimte voor communicatie onderling.
 - Er is geen dwang bij eten en drinken, maar we stimuleren door bv. 'even proeven want dan ben ik erg trots op je'. Wil je nog een boterham? Ja? Eet dan eerst je korstje op of drink eerst de melk of water op.
 - Drinken en eten wordt tegelijk aangeboden. Als een kind slecht eet, geven wij brood en een klein beetje melk/ karnemelk of water en krijgt het na de boterham nog een beetje melk/karnemelk of water.
 - Kinderen hebben vrije keuze in beleg. Maar de pedagogisch medewerker stimuleert de kinderen wel om zowel hartig als zoet beleg op het brood te nemen.
 - Maximaal 4 boterhammen, als richtlijn, als blijkt dat een kind behoefte heeft aan meer, wordt er eerst overlegd met de ouders. Ook een combinatie met een cracker is mogelijk, 4 boterhammen en een cracker.
 - Na de eerste boterham stimuleren wij de kinderen om wat melk en/of karnemelk te drinken.
 - Kinderen vragen zelf om een volgende boterham: 'mag ik alsjeblieft nog een boterham?' De kinderen worden hierbij geholpen.
 - Tijdens de maaltijd zit er altijd minimaal één pedagogisch medewerker aan tafel
 - Gedurende de maaltijd zitten de kinderen netjes aan tafel, dat betekent niet wiebelen op de stoelen, handen boven de tafel en van elkaars eten/drinken afblijven. Uiteraard wordt er gekeken naar de leeftijd van de kinderen en hoe lang er aan tafel wordt gezeten. Belangrijk is dat kinderen, als zij klaar zijn met eten, nog betrokken blijven bij de maaltijd. De rol van de groepsleiding is hierbij van cruciaal belang, zo ook de manier waarop de kinderen worden aangesproken
 - Korstjes stimuleren, niet verplichten
 - Komkommer etc. niet verplichten
 - Pedagogisch medewerker eet pedagogisch 1 - 4 boterhammen mee. Niet meer en niet minder omdat dat ook geldt voor de kinderen. De groepsleiding geeft het goede voorbeeld.

4.7 Zindelijkheid

Ouders dienen zelf luiers en billendoekjes mee te geven. Wij zorgen wel voor de sudocrème. De zindelijkheid wordt gestimuleerd, maar pas wanneer ouders dit aangeven. Dit is voor elk kind een geleidelijk en persoonlijk proces. Kinderen zien andere kinderen naar het toilet gaan en willen dit zelf ook doen. Het is in deze periode wel aan te raden om te zorgen voor extra kleding. Dit voor wanneer het kind een ongelukje heeft gehad. Op het toilet is een bril verkleiner aanwezig.

4.8 Activiteiten in de groepen, binnen en buiten het de Speelhoek

Voor activiteiten in de Speelhoek geldt in het algemeen, dat er ruimte is voor eigen ideeën en plannen van kinderen: vinden zij iets interessant, dan wordt daarop ingespeeld. Zijn kinderen bijvoorbeeld bezig met het bekijken van een vlinder, dan zal er gekeken worden naar plaatjes, boeken, liedjes etc. over vlinders. Zo krijgen kinderen de kans om te doen wat bij hen past en wordt er aangesloten bij hun belevingswereld. We werken op deze manier kindvolgend.

Activiteiten kunnen ook spontaan ontstaan, bijvoorbeeld omdat kinderen graag willen verven. Thema's worden ook niet lang van tevoren gepland, maar op kortere termijn vastgelegd, omdat we het belangrijk vinden in te spelen op actuele onderwerpen: we kijken waar de kinderen mee bezig zijn en bespreken dit dan met de kinderen.

Activiteiten buiten de groepsruimte spelen zich voornamelijk af op de buitenspeelplaatsen en bij uitstapjes. Voor wat betreft het buitenspelen laten we de (grotere) kinderen/BSO kinderen geregeld alleen buiten spelen, we hebben hier direct zicht op. De jongere kinderen spelen buiten op de buitenspeelplaats van de Speelhoek altijd in aanwezigheid van een vaste pedagogisch medewerker. Daarnaast verlaten de kinderen de groepsruimte tijdens uitstapjes. Bewegen vinden wij belangrijk, daarom gaan we veel naar buiten. Spelen op het schoolplein of in de bosjes zoeken naar beestjes.

De Speelhoek biedt verder leuke activiteiten en grotere uitstapjes aan, zoals een workshop bloemschikken, activiteiten rondom een specifiek thema, spelen in de buurtspeeltuin of een uitstapje naar het bos. We houden ons hierbij aan de pedagogisch medewerker-kind ratio en er zal, afhankelijk van de grootte van de groep, ter ondersteuning een achterwacht en/of een stagiaire bij aanwezig zijn. Voor uitstapjes die verder weg zijn, heeft de Speelhoek een speciale werkauto waar 6 kinderen in plaats kunnen nemen.

Jaarlijks organiseert de Speelhoek een grotere activiteit, zoals een "dagje uit" naar bijvoorbeeld de kinderboerderij. Voor dit laatstgenoemde uitstapje zullen andere volwassenen, zoals ouders ondersteuning bieden. De oudercommissie zal betrokken worden bij het organiseren van deze momenten.

Kinderparticipatie

Kinderen van een jaar kunnen in hun gedrag al aangeven wat zij wel of niet leuk vinden. De groepsleiding is alert op het gedrag van kinderen om erachter te komen wat zij willen. Door actief te luisteren en te observeren kan de groepsleiding signalen opvangen van de groep en het kind. Voor de jongere kinderen geldt, dat de kinderparticipatie zich vooral op het niveau van "signalen afgeven" afspeelt. Naarmate de kinderen ouder worden, kunnen zij op meerdere manieren aangeven wat zij zouden willen en kunnen de pedagogisch medewerkers uit verschillende methodes en werkvormen kiezen om informatie van de kinderen te verkrijgen.

In de praktijk laat de Speelhoek de kleinste kinderen (dagopvang en peuteropvang) een keuze maken uit verschillende mogelijkheden, afgestemd op de geobserveerde behoeftes van de kinderen.

In het algemeen zal er op de BSO dieper ingegaan worden op kinderparticipatie dan bij de jongere kinderen, dit vanwege de verschillende ontwikkelingstaken behorende bij de leeftijd

De jongste groep van de BSO (4-5 jaar) krijgen een keuze uit verschillende activiteiten, maar kunnen wel actief participeren als het gaat om bijvoorbeeld het maken van een verlanglijstje voor Sinterklaas of de aanschaf van nieuw speelmateriaal.

De Speelhoek vindt het belangrijk, dat kinderen de mogelijkheid hebben actief mee te denken en invloed te hebben op hun eigen bestaan. Zo kan de pedagogisch medewerker een positief bijdrage leveren aan hun welbevinden en stimuleert ze de volgende aspecten:

- vergroten van zelfvertrouwen
- stimuleren tot zelfstandig nadenken
- uitdagen om met elkaar van gedachten te wisselen en te onderhandelen
- kinderen uitdagen om gehoord te worden en naar elkaar te luisteren
- verhogen van de betrokkenheid bij het groepsgebeuren

Kinderparticipatie is een manier van samenwerken, welke beoogt het kind daadwerkelijk invloed te geven op de dagelijkse gang van zaken op de dag- en buitenschoolse opvang. Het is geen eenrichtingverkeer, maar een wisselwerking tussen groepsleiding en kinderen. De zaken waar kinderen over mee mogen meedenken, zijn onder andere afspraken/regels, aanschaf materialen en speelgoed en activiteiten/thema's. Deze thema's sluiten, zoals aangegeven ook aan bij actuele onderwerpen waar kinderen mee bezig zijn. Nadat we op grond hiervan samen een thema gekozen hebben en hier een naam voor hebben bedacht, gaan we met de kinderen allemaal verschillende soorten activiteiten bedenken. Dit doen we met behulp van kinderparticipatiespel- en werkvormen die hier speciaal voor zijn ontwikkeld. Zo zorgen we ervoor dat de activiteiten afwisselend zijn en tegemoet komen aan de behoeftes van kinderen in verschillende leeftijden en voor zowel jongens als meisjes.

4.8.1 Dagopvang

De opvang voor baby's en peuters vindt plaats in de daarvoor bestemde ruimte. De ruimte is specifiek voor deze leeftijdsgroep ingericht. Voor de baby's is er een box en een speelkleed, met uitdagend materiaal die de zintuigen prikkelen. Er zijn vaste hoeken, zoals een keukentje of een winkeltje, een leeshoek en een autokleed. Bij de tafel staat een kast waar de kinderen zelf de puzzels of spelletjes kunnen pakken. Aan de knutseltafels kunnen zij verven, plakken, knippen kleuren etc.

4.8.2 Peuteropvang

De peuteropvang is een ontwikkelingsgerichte preventieve basisvoorziening voor kinderen van 2-4 jaar.

- Ontwikkelingsgericht; omdat het bieden van optimale ontwikkelingskansen, stimuleren van een brede ontwikkeling centraal staat, spelen is leren en ontwikkelen.
- Preventief; omdat de peuteropvang een belangrijke bijdrage levert aan het voorkomen en signaleren van ontwikkelingsachterstanden en omdat de peuteropvang mee zorg draagt voor een ononderbroken ontwikkelingslijn.
- Basisvoorziening; om aan te geven dat de peuteropvang voor elk kind toegankelijk moet zijn.

Kinderen in de peuterleeftijd maken een grote ontwikkeling door. Ze ontdekken zichzelf als individu en krijgen vanuit daar een sterke behoefte om op ontdekking te gaan. Peuters hebben daarvoor letterlijk en figuurlijk de ruimte nodig in een omgeving die stimuleert en die de ontdekkingsdrang prikkelt. Spel is de manier om invulling te geven aan die ontdekkingsbehoefte. Spelen en in het bijzonder samenspelen is daarmee de motor voor de ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 2-4 jaar. Ze leren daarmee ook vaardigheden (taal/ ordenen/ begrip van ruimte) die noodzakelijk zijn om te kunnen leren. De peuteropvang biedt letterlijk en figuurlijk die ruimte en de mogelijkheden tot spel en samenspel.

Materialen binnen de peuteropvang zijn ontwikkelingsgericht en passend voor de groep peuters in de leeftijd van 2 tot 4 jaar. Er is constructiemateriaal in de bouwhoek. Er is een keukentje en toebehoren in de poppenhoek. We gebruiken hier ook `waardeloos materiaal` zoals lege flessen en lege melkpakken ed. Er is creatief materiaal, we stimuleren door middel van creatieve activiteiten onder andere de fijne motoriek. Ook hebben we educatief spel materiaal waar kinderen mee kunnen spelen. Er is een boekenhoek waar prentenboeken liggen passend bij het thema wat er op dat moment actueel is.

De buitenruimte delen we met het KDV. We gebruiken ook hun buitenspeelgoed. Dit is op de leeftijd aangepast en vooral gericht op de grove motorische ontwikkeling.

Werken met de Piramide methode

Binnen de peuteropvang wordt gewerkt met de Piramide methode. Piramide werk met thema`s die aansluiten bij de belevingswereld van het kind, stelt spel centraal en biedt goede aansluitingspunten voor ontwikkelingsstimulering. Piramide geeft peuters maar ook de pedagogisch medewerkers houvast. De kaders waar binnen de peuteropvang gestalte krijgt zijn helder en goed over te brengen naar ouders. Zo wordt de wisselwerking tussen de thuissituatie en de peuteropvang tot stand gebracht. De Piramide-methode is een goede basis gebleken om de VVE (Voor- en vroegschoolse educatie) binnen de peuteropvang en de basisscholen gestalte te geven.

De kernopdracht van de peuteropvang hebben we als volgt geformuleerd;

- Het creëren van optimale ontwikkelingskansen voor alle kinderen in de leeftijd van 2-4 jaar door het aanbieden van veelzijdige en passende speelmogelijkheden.

Kerntaken zijn;

- Ontwikkelingsstimulering: de peuteropvang heeft tot taak om de brede ontwikkeling van alle peuters te stimuleren. Dit heeft betrekking op zowel de motorische als op de sociale- de emotionele- de cognitieve- de creatieve en de taalontwikkeling.
- Volgen en signaleren; de peuteropvang heeft tot taak ieder kind op een systematische methodische wijze te volgen in zijn of haar ontwikkeling en welbevinden. Indien daar aanleiding voor is, dient de peuteropvang zorg te dragen voor een gerichte signalering.
- Vormgeven doorgaande ontwikkellijn; de peuteropvang is een schakel in de ontwikkelketen van kinderen en daarmee een essentiële partner in de uitvoering van het lokale jeugdbeleid van de gemeente Weststellingwerf.

Kwaliteit van de accommodatie;

Voor een optimale ontwikkelingsstimulering zijn goede, uitdagende, schone en veilige accommodaties nodig. De peuteropvang is gehuisvest in een optimale accommodatie. Voor de binnenruimte is het van belang dat deze voldoende ruimte per peuter biedt om diversiteit van activiteiten aan te bieden. De peuteropvang van de Speelhoek is onderdeel van kinderopvang de Speelhoek en is gevestigd in een basisschool.

Naast een geschikte binnenruimte moet de speelgroep ook beschikken over een geschikte buitenruimte. Deze moet de mogelijkheid voor verschillende spelvormen bieden en de ontdekkingsdrang van de peuters stimuleren. Daarnaast is de veiligheid van speeltoestellen, hekwerk en dergelijke van groot belang.

4.8.3 BSO opvang

De BSO kinderen worden opgevangen in twee BSO ruimtes. Na schooltijd komen zij naar hun eigen BSO ruimte die spelmogelijkheden biedt die geschikt zijn voor hun leeftijd. In de BSO-ruimtes is een grote werktafel te vinden, waar aan geknutseld kan worden met hout. Er is een poppenhoek waar kinderen met fantasie- en rollenspel aan de slag kunnen. In de ruimte voor kinderen van 4 t/m 6 jaar staat een groot speelgoedhuis. De kinderen kunnen hier heerlijk lezen of muziek luisteren. In een grote kast staan gezelschapsspellen zoals "Vier op en rij" en "memory". Ook zijn er bakken met knex en lego. Als extra is er een techniekdoos op de groep van 7 t/m 12 jaar. Er is een kast met knutselmateriaal, er kan volop getekend, geplakt en geverfd worden. Verder staat er een make-up tafel in de ruimte. Tenslotte is er een zithoek, waarbij ook mogelijkheden zijn tot televisie kijken en muziek luisteren of lekker kletsen met elkaar. Over het gebruik hiervan zijn duidelijke regels opgesteld:

Radio/tv/dvd/cd gebruik

Afspraken rondom muziek

- Radio: radio wordt beperkt gebruikt. Voornamelijk de oudere kinderen vinden radio luisteren leuk en "stoer" en zij mogen radio luisteren op de BSO ruimte. De jongere kinderen vinden radio luisteren plezierig en gezellig zij gaan samen dansen en plezier hebben.

- Cd: cd's mogen geluisterd worden bij de Speelhoek. De oudere kinderen nemen ook wel eens een cd van thuis mee die zij dan aanzetten in de BSO ruimte.

Afspraken rondom TV

Wij maken gebruik van een voorbeschouwing, een inleiding over het waarom van wat de kinderen te zien krijgen. De Speelhoek houdt ook een nabeschouwing, een conclusie, kinderen na laten vertellen en emoties benoemen ect. Verder geldt dat:

- De TV alleen educatief wordt ingezet. Thuis kijken de kinderen vaak al veel en Daarom willen wij de TV op een andere manier inzetten. Wij gebruiken de TV en kinder-dvd's doelgericht en als inleiding of afsluiting van een thema. (Wij zetten geen dvd op als zoethouder aan het einde van de dag). TV kijken ziet de Speelhoek als iets speciaals en wij doen dit dan ook op speciale momenten.

Zelfstandigheidscontract

Zelfstandigheid is een vaardigheid waar wij al vroeg aandacht aan besteden. De Speelhoek stimuleert zelfstandigheid bij kinderen door de dingen voor te doen en duidelijk te zijn in de opdrachten. Pedagogisch medewerkers komen met initiatieven om kinderen op nieuwe ideeën te brengen en stimuleren hen hierop voort te borduren. Het is belangrijk om het geduld op te brengen om dingen die je zelf veel sneller zou kunnen, toch door de kinderen te laten doen (als ze daartoe in staat zijn), bijvoorbeeld corvee taken rondom de tafelmomenten. Kinderen hebben van nature de behoefte om nieuwe vaardigheden te leren. Op een gegeven moment willen ze niet meer geholpen worden en dat respecteren de pedagogisch medewerkers. De kinderen die de buitenschoolse opvang bezoeken zijn al vrij zelfstandig. Pedagogisch medewerkers proberen de kinderen nog meer te stimuleren door ze aan te moedigen steeds meer zelf te doen. Er wordt verantwoordelijkheid gegeven wanneer ze die aankunnen en kinderen worden geprezen als iets lukt. De pedagogisch medewerkers leren de kinderen dat ze best fouten mogen maken. Samen met de pedagogisch medewerkers kunnen de kinderen dan kijken naar wat er fout ging en hoe ze het kunnen oplossen.

Met de ouders worden afspraken gemaakt over wat een kind zelfstandig mag, dit wordt vastgelegd in een zelfstandigheidscontract. Hierin staat bijvoorbeeld, dat een kind zelf naar huis mag fietsen na de opvang, of bij vriendjes mag spelen etc.

4.9 Afspraken rondom gevoelige onderwerpen

Hieronder wordt een aantal onderwerpen besproken die betrekking hebben op de normen en waarden die wij hanteren en waarover kinderopvang de Speelhoek afspraken heeft gemaakt, zodat pedagogisch medewerker en invalkrachten dezelfde richtlijnen gebruiken en er geen misverstanden over kunnen ontstaan.

Pesten

Iemand van zijn fiets aftrekken: dat kan plagen zijn. Maar ook pesten. Het is plagen als de kinderen aan elkaar gewaagd zijn: de ene keer doet de een iets onaardigs, een volgende keer is het de ander. Het is een spelletje, niet altijd leuk, maar nooit echt bedreigend. Door elkaar te plagen leren kinderen om met conflicten om te gaan. Het hoort bij het groot worden.

Bij pesten wordt een slachtoffer uitgezocht om de baas over te spelen, veelal op een bedreigende manier. De pestkop misbruikt zijn macht: het slachtoffer wordt geslagen, uitgescholden, vernederd, gekleineerd. Vaak is er een groepje kinderen dat meedoet met de pestkop, dit zijn de meelopers. Naast deze openlijke vormen van pesten komen ook vormen van pesten voor die niet zichtbaar zijn. Bijvoorbeeld als een kind altijd wordt buitengesloten, nooit ergens aan mee mag doen, op geen enkel feestje wordt uitgenodigd.

Pesten is geen eenvoudig probleem. Toch wil de Speelhoek pesten bestrijden en dit is ook mogelijk zolang het serieus wordt genomen. Dat betekent dat kinderen moeten weten dat ze om hulp kunnen vragen bij de pedagogisch medewerkers en aan de mensen om hen heen. Voor de pedagogisch medewerkers betekent het dat ze aandacht moeten hebben voor de signalen van de kinderen. Ze moeten luisteren naar wat de kinderen te vertellen hebben en erkenning geven aan het gevoel van het kind. Vijandig gedrag, zoals slaan, pesten en plagen wordt dus besproken. Er wordt ingegrepen als een kind door een ander wordt geplaagd door: met de plager te praten, of bij herhaling van ongewenst gedrag hem een paar minuten apart te zetten in de groep. Afhankelijk van de ruimte wordt er gekeken waar ruimte is om het kind even apart te zetten, de begeleiding geeft deze plek aan. Daarna wordt het gedrag kort nabesproken en wordt de situatie daarmee afgesloten. Er is steeds ruimte om opnieuw te beginnen.

Pedagogisch medewerkers laten kinderen zien dat andere kinderen door plagen verdrietig worden en reiken hen voorbeelden aan hoe zij dit weer kunnen goedmaken. Hierdoor leren kinderen rekening te houden met anderen. Anderzijds wordt geprobeerd de kinderen die geplaagd worden te leren weerbaarder te worden. Dit wordt gedaan door hen eerst te laten proberen een conflict zelf op te lossen. Lukt dit niet dan helpen de pedagogisch medewerkers hen om door middel van een gesprekje voorbeelden aan te reiken hoe zij zichzelf weerbaarder kunnen maken.

Seksualiteit en intimiteit

Omdat seksualiteit en intimiteit waarde en cultuur gebonden is, hebben we hierover afspraken gemaakt. Bij de intake wordt aan ouders verteld hoe wij hierover denken en welke afspraken wij hebben. Ouders wordt de gelegenheid gegeven hun mening te geven. Als deze heel afwijkend is, worden er gerichte afspraken gemaakt. Hieronder wordt kort beschreven wat de afspraken zijn over intimiteit, taalgebruik, verkleed, toiletbezoek en voortplanting.

Op de kinderopvang de Speelhoek wordt veel geknuffeld met de kinderen. Kinderen zitten op schoot, worden gedragen en natuurlijk verschoond. Als kinderen nieuwsgierig worden naar hun eigen lichaam of van dat van de andere kinderen en pedagogisch medewerkers gaat de pedagogisch medewerker daar zo normaal mogelijk mee om. Natuurlijk stelt de pedagogisch medewerker wel grenzen om zichzelf en de andere kinderen te beschermen tegen ongewenste intimiteiten.

Een paar voorbeelden:

- als kinderen de verschillen tussen jongens en meisjes gaan opmaken, bijvoorbeeld tijdens een wc bezoek, gewoon benoemen.
- als een kind de pedagogisch medewerker aanraakt op intieme plekken mag je benoemen dat je dat niet fijn vindt. Tot 2,5 jaar leidt de pedagogisch medewerker het kind af en benoemen de pedagogisch medewerker het niet. Dit omdat de pedagogisch medewerker ervan uitgaat dat kinderen op die leeftijd dit niet bewust doen.
- ook kinderen mogen het zeggen als ze een aanraking niet fijn vinden.
- kinderen mogen 'doktertje' spelen, de kleding blijft aan, trui mag wel omhoog om te luisteren' op de buik.
- wij geven de kinderen, als zij dat willen, een kusje op de wang

Voortplanting

Op de speelhoek is het boek "Doktertje spelen en zo" van Channah Zwiep aanwezig om te raadplegen.

Taalgebruik

De Speelhoek heeft besloten om voor meisjes plasser te gebruiken en voor jongens piemel.

Als kinderen van huis uit een ander woord meekrijgen, geven de pedagogisch medewerker aan, dat dat ook kan, maar dat de pedagogisch medewerker piemel en plasser zegt.

Verder heeft de Speelhoek afgesproken dat de pedagogisch medewerker de kinderen bij hun roepnaam noemt en geen koosnamen gebruikt voor het kind. De pedagogisch medewerkers van de speelhoek vinden dit iets voor thuis.

Verkleeden

Als kinderen zich willen verkleeden, gebeurt dat altijd onder toezicht van een pedagogisch medewerker. Bij het aantrekken van verkleedkleden wordt in ieder geval altijd het ondergoed aangehouden, ook i.v.m. de hygiëne. De Speelhoek maakt geen onderscheid tussen jongens en meisjes met betrekking tot verkleeden. Jongens mogen prinsessenjurken aan en lippenstift op en de meisjes mogen zich ook verkleeden als soldaat of piraat.

De Speelhoek doet ook elk jaar mee met de nationale modderdag. De Pedagogisch medewerkers vragen aan de ouders altijd oude kleding mee te nemen zodat kinderen niet naakt of alleen in hun onderbroek in ieders zicht spelen. Als er geen oude kleding voor handen is, krijgen de kinderen wat kleding van de Speelhoek aan. De allerkleinsten krijgen nog gewoon een luier om wanneer ze nog niet zindelijk zijn.

Toilet bezoek

Kinderen worden bij de Speelhoek minstens drie keer per dag verschoond of begeleid naar het toilet. De Speelhoek heeft in de kinderopvang en voor de BSO ieder 2 toiletten tot zijn beschikking. De kinderen mogen in tweetallen onder begeleiding of zelfstandig naar het toilet, er wordt geen onderscheid gemaakt tussen meisjes en jongens. Het kan dus voorkomen dat er een meisje en een jongen op het toilet zitten. Kinderen die nog een luier om hebben mogen ook naar het toilet. Zij worden hierin begeleid door de pedagogisch medewerker.

5. Ouderbeleid

De ouders worden nauw betrokken bij zaken die de opvang betreffen. Het uitgangspunt hierbij is, dat er zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de wensen van de ouders. De samenwerking met de ouders is van belang, om gegevens over (de ontwikkeling van) het kind aan elkaar uit te kunnen wisselen, wat ten goede zal komen aan in de invulling van de opvang van ieder kind. Er wordt gezorgd voor verschillende momenten en vormen van contact.

5.1 Kennismaking

Nieuwe ouders kunnen bellen om contact op te nemen of even binnen lopen tijdens de openingstijden, om informatie te vragen. Tijdens het kennismakingsgesprek worden wederzijdse wensen en verwachtingen met elkaar besproken. Ik wil graag van ouders horen wat een kind al kan, leuk vindt en misschien nog lastig vindt. Ouders krijgen informatie over het beleid en krijgen een rondleiding door de ruimte.

5.2 Intake en wenbeleid

Tijdens het intake gesprek worden afspraken gemaakt over de wenperiode van het kind op de dagopvang. Tijdens deze wenperiode wordt het kind ondersteuning en vertrouwen geboden door de pedagogisch medewerker zodat het zich veilig en vertrouwd gaat voelen. Voor ieder kind is dit een individueel proces en in overleg met de ouders zal de opbouw steeds besproken (en eventueel aangepast) worden. Een voorbeeld zou kunnen zijn dat het kind eerst een uurtje blijft bij de Speelhoek en dan opgehaald wordt door de ouders. Dit kunnen we 2 keer doen (en steeds een beetje langer), zodat het kind weet dat de ouder terug komt en ondertussen kan gaan spelen. Het liefst laat ik het kindje wennen op de dagen dat het ook in de opvang komt. Ik adviseer ook om het kind te laten wennen vóór de officiële datum van het starten van de opvang.

Ook voor BSO kinderen vinden we het belangrijk dat ze zich snel thuis voelen. We maken daarom met de ouders afspraken, hoe vaak en op welke dagdelen hun kind komt wennen, dit wordt langzaam opgebouwd. In de groep wordt het kind door de vaste pedagogisch medewerker geïntroduceerd en daarna stellen de kinderen zich voor. Het kind wordt (door de andere kinderen) wegwijs gemaakt in de kinderopvang de Speelhoeke het krijgt de tijd langzaam te wennen aan de pedagogisch medewerker, de kinderen en gewoontes en afspraken die in het kinderopvang gelden. Afhankelijk van het verloop hiervan, worden de afspraken omtrent het wennen eventueel herzien: het is immers een individueel proces.

Als een kind vanuit de dagopvang in de BSO groep komt, kent het kind de pedagogisch medewerkers en de meeste kinderen al en is de ruimte vaak ook bekend. Meestal is een uitgebreid wenproces dan ook niet nodig. We maken, in overleg met de ouders, een plan om het kind rustig te laten wennen door één of twee middagdelen mee te doen in de BSO groep. Afhankelijk van het verloop hiervan, stellen we gemaakte afspraken eventueel bij, het wennen is immers een individueel proces.

Ouders worden tijdens het intake gesprek ook op de hoogte gesteld op welke dagen en tijden wij de BSO groepen samenvoegen. Omdat kinderen hun stam groep verlaten wordt dit vastgelegd in een 'verklaring- toestemming buiten de vast basisgroep'. Deze overeenkomst wordt door ouders en of verzorgers ondertekend.

5.3 Halen en brengen

Kinderopvang de Speelhoek hanteert vaste haal- en brengtijden.

Bij het halen en brengen praten we de dag door. Voor de pedagogisch medewerker is dit moment belangrijk om informatie uit te wisselen. Ouders kunnen ervan uit gaan, dat de pedagogisch medewerker belangrijke informatie over hun kind doorgeeft en bespreekbaar maakt. Een voorbeeld is, dat het kind zelf ontdekt heeft hoe de treinbaan in elkaar gezet moet worden of dat het kind goed geslapen heeft; maar ook als er wat mis gaat tijdens de opvang (het kind is hard gevallen bijvoorbeeld), zal dit eerlijk met de ouders besproken worden. De pedagogisch medewerker staat open voor de ouders en houdt rekening met hun ideeën en gevoelens. Uiteraard gaat de pedagogisch medewerker zorgvuldig om met de informatie die zij van de ouders krijgt. Andersom wordt ook van de ouders verwacht dat zij belangrijke informatie over hun kind of de situatie thuis doorgeven. Dit zou bijvoorbeeld een gezinsverandering kunnen zijn, een opvallende verandering in het gedrag of dat het kind slecht geslapen heeft en erg moe is.

5.4 Oudergesprekken

Na 6 weken vindt er een evaluatie gesprek plaats, waarin met de ouders de ervaringen van de eerste maanden worden besproken.

Daarna krijgen ouders elk jaar een uitnodiging om het welbevinden en de ontwikkeling van het kind te bespreken tijdens het jaarlijks oudergesprek. Dit gebeurt voor de kinderen van 0-4 jaar op basis van de observatiemethode Pravoo, voor kinderen van 4-12 jaar op basis van ingevulde formulieren van de observatiemethode "Methode Welbevinden". Oudere BSO kinderen krijgen hierbij de mogelijkheid, ook zelf een formulier in te vullen met hun eigen ervaringen. Tevens wordt met de ouders het zelfstandigheidscontract doorgenomen en eventueel aangepast naar behoefte en mogelijkheden van het kind op dat moment.

Het doel van dit ouder gesprek is om een compleet beeld te krijgen over hoe het kind zich voelt en ontwikkelt in de kinderopvang de Speelhoek. Buiten de oudergesprekken is het altijd mogelijk voor ouders zelf een afspraak te maken als zij zich zorgen maken over het gedrag van hun kind.

5.5 Oudercommissie

De oudercommissie bestaat uit minimaal drie ouders die op een vrijwillige basis een bijdrage leveren aan het beleid. De oudercommissie behartigt de belangen van ouders en kinderen. Deze commissie mag advies uitbrengen over elk voorgenomen besluit van kinderopvang de Speelhoek, zoals het pedagogische beleid, openingstijden, op het gebied van opvoeding en veiligheid.

6 Organisatie

6.1 Medewerkers

De pedagogisch medewerkers werken op vaste dagen. Dit geeft duidelijkheid aan ouders en kinderen. We werken op dit moment met vier pedagogisch medewerkers en één vaste invalkracht, dus het zijn bekende gezichten voor de kinderen. Als er ziekte is, of een pedagogisch medewerker is om een andere reden afwezig, dan lossen we dit onderling op. We proberen zoveel mogelijk rekening te houden met wie de kinderen het beste kennen. Alle pedagogisch medewerkers beschikken over de juiste diploma's.

Daarnaast is er ondersteuning in onze werkzaamheden van stagiaires. Zij zijn ten allen tijde boventallig en allemaal in het bezit van een goedgekeurde Verklaring Omtrent Gedrag.

Er vindt onderling veel overleg plaats, zodat alle bijzonderheden overgedragen kunnen worden. Zo werken we met een overdrachtsschrift, hebben we een groepsapp, ook voor de leuke nieuwtjes en foto's van activiteiten.

Een invalkracht voldoet aan de opleidingseisen die worden gesteld aan pedagogisch medewerkers (zoals beschreven in de CAO Kinderopvang) en is in het bezit van een geldig VOG (Verklaring Omtrent Gedrag).

De invalkrachten zijn regelmatig in kinderopvang de Speelhoek aanwezig, zodat zij de kinderen goed leren kennen en vertrouwd raken met hen.

Bij een calamiteit wordt, indien er maar 1 pedagogisch medewerker aanwezig is, een beroep gedaan op een achterwacht, Grietje Bron. Naast de achterwacht Grietje Bron kan er ook een beroep worden gedaan op de vaste medewerksters. Een dergelijke situatie is bijvoorbeeld wanneer de leiding met spoed naar de dokter moet met een kind. Bij een calamiteit zijn de achterwachten binnen enkele minuten aanwezig.

6.2 Stagiaires

Kinderopvang de Speelhoek werkt met stagiaires van verschillende scholen. De stagiaires volgen in de meeste gevallen een opleiding in Welzijn en Zorg, deze opleidingen kunnen verschillen in niveau. Zo zijn er stagiaires van niveau 3 en 4. In het begin van de stageperiode staat de kennismaking met de kinderen en ouders/verzorgers voorop. De stagiaires maken een korte nieuwsbrief naar de ouders toe om zich voor te stellen. Langzaam bouwen zij het vertrouwen op en zullen dan meer en meer mee gaan helpen bij de dagelijkse werkzaamheden en activiteiten en ondersteunen op deze manier de pedagogisch medewerkers. Taken die ze onder andere doen zijn: de kar klaar maken voor het drinken en fruit, de tafel dekken, actief deelnemen aan activiteiten met de kinderen. Daarnaast krijgen de stagiaires vanuit hun opleiding praktijkopdrachten mee. Wij bespreken deze opdrachten met hen en bieden hen de gelegenheid om de opdrachten uit te voeren. Wij bespreken de uitwerking van de opdrachten samen met de stagiaire, geven feedback en bieden begeleiding op dit vlak. Voor stagiaires van niveau 4 geldt, dat ze in hun laatste jaar ook organisatorische opdrachten vanuit hun opleiding krijgen.

Daarnaast zijn er snuffelstagiaires, zij "snuffelen" alleen op de groep, om te kijken of zij hierin een opleiding willen gaan volgen. Zij ondersteunen enkel het personeel, dit zijn taken zoals onder andere de vaatwasser in- en uitruimen, fruit snijden en drinken inschenken. Ook helpen ze mee tijdens activiteiten met de kinderen, het is belangrijk dat ze de kinderen leren kennen.

Wij vinden het leuk om stagiaires te begeleiden en ze kennis te laten maken met het werken met kinderen, iets wat elke dag weer verrassend is. Het personeel van de Speelhoek mag alleen een stagiaire begeleiden als zij hiervoor de betreffende opleiding hebben gevolgd. Tot nu toe heeft Jeannette de betreffende opleiding gevolgd en is zij de vaste pedagogisch medewerker van de stagiaires. Met onze collega's wordt de voortgang van de stagiaire besproken in het teamoverleg en daarnaast heeft de begeleider met haar stagiaire evaluatie gesprekken. In dit gesprek wordt o.a over de opdrachten van school, de omgang met de kinderen en het algehele verloop van de stage besproken. De stage pedagogisch medewerker is ook aanwezig bij de gesprekken met de stage mentor van school. Stagiaires zijn ten allen tijden boventallig.

6.3 Ontwikkelingsgericht werken

In de Speelhoek zorgen wij voor een sfeer van warmte en veiligheid door als vaste en sensitieve verzorger aanwezig te zijn, goed te luisteren en adequaat te reageren op ieder kind. Vanuit deze veiligheid krijgt het kind de kans om te spelen, de wereld te ontdekken en zijn eigen grenzen te verleggen. Hierbij wordt rekening gehouden met de eigenheid van ieder kind. Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen unieke manier, in zijn eigen tempo en interesses. Ik draag zorg voor het aanbieden van condities voor het spel en voor voldoende aanbod van activiteiten en spelmateriaal, dat bij de leeftijd en interesse van elk kind aansluit. Het speelgoed in de Speelhoek is uitnodigend voor de fantasie en stimuleert verschillende aspecten van de ontwikkeling, zoals de lichamelijke ontwikkeling (fijne en grove motoriek), cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling. Door op alle gebieden voortdurende uitdaging en vooruitgang te maken, zal uiteindelijk het zelfvertrouwen en de zelfstandigheid van kinderen groter worden.

6.3.1 Open deuren beleid

Op de BSO wordt gewerkt met het open deurenbeleid. Naarmate kinderen ouder worden hebben zij, naast veiligheid en geborgenheid, behoefte aan een grotere leefomgeving. Daarom geven pedagogisch medewerkers de kinderen regelmatig de gelegenheid om hun omgeving buiten hun eigen groep te verkennen. Als hierbij ook een ontmoeten met de kinderen van de andere groepen wordt geïnitieerd wordt gesproken over een open deurenbeleid. Open deurenbeleid draagt bij aan de positieve ontwikkeling van de kinderen.

Het is geen natuurlijke situatie om de hele dag in één ruimte te spelen. De bewegingsvrijheid uit zich in één ruimte en geeft hen weinig uitdaging en onderzoekruimte. Daarom geven de pedagogisch medewerkers met een open deurenbeleid de kinderen regelmatig de gelegenheid om de omgeving buiten hun eigen basisgroep te verkennen. Dit kan door middel van buitenspelen of spelen in de groepsruimte van de andere basis (stam)groep

6.3.2 Observeren, signaleren

In de Speelhoek wordt twee keer per jaar, op vaste momenten, een observatie uitgevoerd om een kind te volgen in zijn of haar ontwikkeling. Naast deze vaste momenten wordt elk kind tijdens activiteiten ook geobserveerd. Uit deze observaties kunnen bijzonderheden tijdig gesignaleerd worden. Ieder kind zal geobserveerd worden door steeds dezelfde vaste pedagogisch medewerker. Al tijdens het intakegesprek wordt aan ouders vermeld, wie de mentor van hun kind zal zijn. Na de inschrijving wordt gekeken welke pedagogisch medewerker het kind het meest zal zien. Op basis hiervan, wordt het kind bij een mentor ingedeeld. De mentor volgt de observaties en de ontwikkeling van het kind volgens het gekozen ontwikkelingsvolgsysteem en is altijd eerste aanspreekpunt voor de ouders. Bij de BSO is de mentor ook het aanspreekpunt voor het kind zelf.

Voor de observaties wordt gebruik gemaakt van twee verschillende methodes: Pravoo wordt gebruikt voor kinderen tot 4 jaar, dus voor de peuter- en dagopvanggroepen. De Methode Welbevinden wordt gebruikt voor kinderen vanaf 4 jaar, dus voor de BSO-groep. De ondernemer zelf is ervaren in het op juiste wijze gebruiken en toepassen van deze methode en begeleidt het personeel hierin. Door met elkaar te overleggen en observaties van kinderen te bespreken, kan ook het personeel goed met deze methode werken en zo ook als mentor bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen of andere problemen signaleren. Wanneer er vragen zijn over de methode zelf of over de ontwikkeling van een kind, kan kinderopvang de Speelhoek een externe pedagoog inschakelen of met toestemming van ouders contact leggen met de jeugdgezondheidszorg.

Uit een eenmalige observatie kan blijken, dat een kind achterloopt in een ontwikkelingsgebied. Dit is een signaal om het kind extra in de gaten te houden. Omdat het kind jong is en de ontwikkeling nog kan variëren, worden in deze fase geen vervolgstappen ondernomen.

6.3.3 Begeleiding, vervolgstappen

Mocht na een tweede observatie de achterstand nog steeds aan de orde zijn en is er sprake van een sterker, alarmerender signaal, dan volgen verdere stappen. De mentor van de Speelhoek zal de aard van deze achterstand in kaart brengen om het kind daarna op passende wijze ontwikkelingsgericht te kunnen begeleiden. Dit kan, afhankelijk van de aard van de problematiek, met behulp van de pedagogische hulpmiddelen behorend bij de gebruikte observatiemethode. Ook zal er in overleg met de ouders contact gelegd worden met de jeugdgezondheidszorg of een externe pedagoog. Hoe vindt je dit? Volgens mij kan onderstaand stukje er verder wel uit.

6.3.4 Rol van de ouders

Tijdens het structureel volgen van de ontwikkeling van een kind worden de ouders steeds betrokken in het proces, er worden geen stappen ondernomen zonder medeweten en goedkeuring van de ouders. Ouders worden ook actief betrokken bij de aanpak van eventuele achterstanden.

Dit geldt ook voor een juiste overdracht naar de basisschool/BSO. Er wordt altijd gestreefd naar een doorgaande ontwikkellijn van het kind en in overleg met de ouders zal besloten worden dit middels een warme overdracht zal verlopen. Met name in geval van zorgen of bijzonderheden in de ontwikkeling is een warme overdracht gewenst. (Een warme overdracht is een persoonlijke en mondelinge overdracht.)

6.3.5 Mentorschap.

Kinderopvang de Speelhoek vindt het van groot belang dat de individuele ontwikkeling van een kind wordt gevolgd. Op deze wijze kunnen beroepskrachten inspringen op de individuele behoefte van een kind. Tevens kan er door (periodiek) overleg met ouders (en professionals wanneer dat noodzakelijk blijkt) worden afgestemd hoe aan wensen en behoeften van het kind tegemoet gekomen kan worden.

Voor continuïteit en duidelijkheid in de communicatie is er aan ieder kind een mentor gekoppeld. De mentor is het vaste aanspreekpunt voor ouders en bij de oudere kinderen ook voor het kind. Eventueel kan de mentor ook een rol vervullen in het contact met andere professionals. Om de ontwikkeling van een kind te kunnen volgen, moet de mentor het kind ook echt kennen. Dat betekent in de praktijk dat één van de beroepskrachten van de groep waarin het kind geplaatst is de mentor zal zijn. De mentor zal actief de ontwikkeling van het kind volgen en wanneer daar aanleiding voor is en er zorgen of vragen met betrekking tot het kind zijn, inzichtelijk maken.

6.4 Pedagogische ondersteuning

Kinderopvang de Speelhoek zal zo nodig een externe pedagoog inhuren. Zij kan met haar deskundigheid ondersteuning bieden aan kinderopvang de Speelhoek. Opvallend gedrag van een kind kan met de pedagoog besproken worden, zodat kinderopvang de Speelhoek een goede opvang voor het kind kan blijven bieden. Naast de opleidingen die ik gevolgd heb voor het starten van kinderopvang de Speelhoek, heb ik ook de opleiding kindercoach met goed gevolg afgerond. Een kindercoach geeft begeleiding aan kinderen en jongeren met o.a. faalangst, pesten, negatief zelfbeeld, echtscheiding, moeilijkheden met leren en verdriet. Dit zie ik als een meerwaarde voor mijn kinderopvang Met deze deskundigheid en kennis kan steeds gekeken worden naar een passende aanpak, zodat elk kind zich prettig en welkom voelt in kinderopvang de Speelhoek.

6.5 De pedagogisch beleidsmedewerker – coach in Kinderopvang de Speelhoek

Met ingang van 1 januari 2019 wordt er in de kinderopvang verplicht gewerkt met een pedagogisch beleidsmedewerker en een pedagogisch coach. De taken die horen bij deze functie en de werkwijze daarin bij de Speelhoek worden hier toegelicht.

Pedagogisch beleidswerk

De eigenaresse van kinderopvang de Speelhoek, Jeannette Koopmans, is verantwoordelijk voor het ontwikkelen, vertalen en implementeren van het pedagogisch beleid in de speelhoek (in functie van Beleidsmedewerker B conform cao Kinderopvang). Hierbij heeft zij ondersteuning van 'Esther Zaagmans'. Esther Zaagmans is werkzaam als pedagogisch beleidsmedewerkster in kinderopvang de Speelhoek. Dit beleid wordt regelmatig bijgesteld en aangevuld op basis van nieuwe inzichten vanuit de dagelijkse praktijk en nieuwe wet- en regelgeving. Deze aanvullingen en wijzigingen worden altijd besproken met de oudercommissie en de medewerkers.

Kinderopvang de Speelhoek zal per kalenderjaar op 1 januari vastleggen hoeveel uur beleidswerk op jaarbasis zal worden ingezet. Dit gebeurt op basis van het aantal locaties (LRK-nummers) van de Speelhoek. Deze berekening en inzet zal per kalenderjaar worden geregistreerd in een apart document dat inzichtelijk is voor de oudercommissie en de medewerkers.

Pedagogisch coach

Alle beroepskrachten, inclusief de eigenaresse en pedagogisch medewerkers met een nul-urencontract/contract met flexibele uren en uitzendkrachten, krijgen coaching.

Vanuit Harrier vindt de intervisie plaats. Deze intervisie wordt gegeven door een externe pedagoog. Voor mijzelf huur ik een externe pedagoog in die mij coaching kan geven.

Er zal per kalenderjaar op 1 januari vastgelegd worden hoeveel uren coaching op jaarbasis moeten worden ingezet en hoe deze uren over de medewerkers worden verdeeld. Deze berekening en inzet zal worden geregistreerd in een apart document.

6.6 Protocollen

6.6.1 Meldcode

In kinderopvang de Speelhoek is een meldcode voor kindermishandeling aanwezig, waarin een protocol is vastgelegd die (aantoonbaar) gevolgd wordt in het geval van een (vermoeden) van kindermishandeling en/of seksueel misbruik. Dit vermoeden kan betrekking hebben op de thuissituatie van het kind of op de opvangsituatie.

Daarnaast hebben we een plan van aanpak om de kennis van de medewerkers rondom dit onderwerp up to date te houden.

6.6.2 Medicijngebruik

In verband met allerlei wettelijke regelingen met betrekking tot medisch handelen worden er in principe in de Speelhoek geen medicijnen toegediend aan kinderen. Medicijnen toedienen is volgens de wet BIG een eenvoudige medische handeling en mag alleen verricht worden na schriftelijke toestemming van de ouders. Wanneer de pedagogisch medewerker medicijnen toedient zonder toestemming van ouders is zij strafbaar. Bij het toedienen van medicijnen wordt gewerkt volgens het medicijnprotocol. Dit geldt voor zowel medicijnen op doktersrecept als homeopathische en zelfzorgmiddelen.

Als een medicijn toegediend moet worden in de Speelhoek, gelden de volgende afspraken.

- Het medicijn zit in de originele verpakking
- De originele bijsluiter is bijgevoegd.
- Op het etiket staat de naam van het kind en de dosering vermeld.
- De ouder geeft toestemming voor het toedienen van het medicijn door het invullen en ondertekenen van een formulier. Op het formulier wordt vermeld om welk medicijn het gaat en hoe en wanneer het toegediend moet worden.
- De ouder geeft instructie over de wijze van toedienen.
- Als het toedienen van de medicatie bij het kind niet lukt, wordt de ouder hiervan op de hoogte gesteld.

Allerlei middelen die niet aan de bovenstaande criteria voldoen wordt niet door de pedagogisch medewerker toegediend.

6.6.3 Vier ogen principe

Het vier ogen principe betekent dat er altijd iemand moet kunnen meekijken of meeluisteren, dit om de veiligheid van kinderen maar ook de kwaliteit van opvang te garanderen. In kinderopvang de Speelhoek wordt er bij de invulling van het vier ogenprincipe rekening gehouden met de voorspelbaarheid, mogelijkheid en frequentie waarin ik alleen op de groep ben. Op de BSO is het vier ogen principe niet van toepassing.

In kinderopvang de Speelhoek zijn de volgende maatregelen getroffen om aan dit principe tegemoet te komen:

- Allereerst komt de kleinschalige opzet tegemoet aan de invulling van het vier ogen principe. Doordat er steeds direct contact is tussen ouders en de eigenaar van kinderopvang de Speelhoek zijn er korte lijnen in de communicatie, die een open aanspreekcultuur bevorderen. Er wordt op deze manier zorg gedragen voor een sfeer, waarin een ieder elkaar kan aanspreken en open naar elkaar toe kan zijn.
- In kinderopvang de Speelhoek gelden flexibele opvangtijden, met als gevolg uiteenlopende breng en haaltijden. OP diverse momenten van de dag kunnen ouders in en uit lopen. (dit is veranderd, haal en breng tijden staan nu vast) zie bij dit punt)
- Er zijn veel ramen aanwezig op de locatie van de opvang waardoor anderen van buitenaf mij ook aan het werk kunnen zien.
- Ouders worden bij de intake van hun kind meteen geïnformeerd over het vier ogen principe, de aanwezigheid van de meldcode kindermishandeling en de open cultuur en communicatie die hierbij nagestreefd wordt. Tijdens opvangdagen zal op iedere dag aangegeven worden, wie van het personeel, stagiaire of achterwacht die dag langs zal komen.
- De oudercommissie wordt op de hoogte gebracht en gehouden omtrent de invulling van het vier ogenprincipe. In de notulen zijn de gemaakte afspraken altijd terug te lezen.
- Er zijn invalkrachten, achterwachten en stagiaires in kinderopvang de Speelhoek. Zij zijn op de hoogte van de aanwezigheid van de meldcode kindermishandeling en de inhoud hiervan.
- Kinderopvang de Speelhoek is gevestigd in Basisschool De Drie Turven, hierdoor is er op diverse onverwachte momenten aanloop van verschillende mensen, zoals de directrice en leerkrachten.
- Kinderopvang de Speelhoek laat via de oudercommissie een steekproef uitvoeren, door een onverwachts een bezoek aan het Thuishuis te brengen.

6.7 Privacy

Kinderopvang de Speelhoek gaat zorgvuldig om met de gegevens van ouders, zij hebben recht op privacybescherming. Ouders wordt toestemming gevraagd wanneer er over hun kind contact of overleg is met derden, die niet met de opvang verbonden zijn (school of hulpverlenende instanties). Er wordt door de pedagogisch medewerker geen vertrouwelijke informatie over de kinderen of ouders aan andere kinderen of ouders in de opvang gegeven.

Mocht het, in belang van het kind, noodzakelijk zijn om de achterwacht en/of invalkracht op de hoogte te stellen van persoonlijke informatie, dan zal dat enkel in overleg met de ouders gebeuren.

6.8 Verzekeringen

kinderopvang de Speelhoek heeft een AVP verzekering afgesloten. Als een kind schade toebrengt valt dit onder de AVP van de ouders. Kinderopvang de Speelhoek heeft daarnaast de volgende verzekeringen afgesloten:

Aansprakelijkheid verzekering voor bedrijven, dit dekt de kosten voor schade aan derden; een ongevallen verzekering, deze verzekering dekt de kosten tijdens een ernstig

ongeval op de Speelhoek. Aangezien de risico inventarisatie jaarlijks wordt uitgevoerd, is de kans op een ernstig ongeval klein.